

KÚRIA

Bfv.III.886/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év szeptember hó 16. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt K. M. J. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Békéscsabai Városi Bíróság 13.B.387/2011/80. számú, illetőleg a Gyulai Törvényszék 4.Bf.100/2013/19. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

K. M. J. terheltet a Békéscsabai Városi Bíróság 2012. október 29-én kelt 13.B.387/2011/80. számú, illetőleg a Gyulai Törvényszék 2014. február 12-én jogerős 4.Bf.100/2013/19. számú ítéletével a 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 373. § (1) bekezdés I. fordulatára és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő 1 rendbeli csalás büntette, a Btk. 373. § (1) bekezdés I. fordulatára és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő 50 rendbeli - egy esetben folytatólagosan elkövetett - csalás büntette, a Btk. 373. § (1) bekezdés I. fordulatára és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő 35 rendbeli csalás büntette, a Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő 8 rendbeli sikkasztás büntette

és a Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő 5 rendbeli sikkasztás büntette miatt halmazati büntetésül 5 év 6 hónapi börtönbüntetésre, és 6 évi közügyektől és a gazdasági társaság vezető tisztségviselő foglalkozástól 5 évi eltiltásra ítélte.

A jogerős ítélet ellen a terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjára hivatkozással nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kezdeményezte.

A felülvizsgálati indítvány hivatkozása szerint a 86 rendbeli csalás büntette esetében sem a tévedésbe ejtés vagy tartás, sem a jogtalan haszonszerzési célzat nem állapítható meg, vagyis a terhelt magatartása, illetve cselekménye nem tényállásszerű.

A tévedésbe ejtéssel, illetve tartással kapcsolatosan a védő arra hivatkozik, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás iratellenes, és ennek folytán téves következtetést tartalmaz.

Álláspontja szerint a nyomozás során kirendelt igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításai kétségesek, a szakvélemény hiányos, önellentmondó és téves számításokat tartalmaz, következésképpen a szakvéleményre alapított tényállás és annak alapján a bűnösség kimondása törvénysértő.

A védői érvek értelmében az erre alapozott vád már pusztán ez okból nem felel meg a törvényes vád követelményeinek, ugyanis a vádhatóság a Be. 4. § (2) bekezdésében írtakkal ellentétben a kétségtelenül nem bizonyított tényeket is a terhelt terhére értékelte, és az (1) bekezdésében írt bizonyítási kötelezettségét sem teljesítette.

A védő jogi okfejtése szerint a jogtalan haszonszerzési célzattal kapcsolatosan sem a nyomozóhatóság, sem a bíróság nem folytatott le bizonyítást, és a másodfokú határozatban szerepel ezzel kapcsolatosan annak megjegyzése, hogy a terhelt „jogtalan gazdagodást” ért el.

Márpedig a jogtalan haszonszerzési célzat a csalás olyan törvényi tényállási eleme, amely hiányában a vád törvényessége is megkérdőjelezhető, ugyanis sem a vádirat, sem az alapügyben eljáró bíróságok határozatai nem tartalmaztak a jogtalan haszonszerzés célzatára utaló tényállítást.

A felülvizsgálati indítvány a károkozással kapcsolatosan arra hivatkozik, hogy csak szakértői bizonyítással lehetett volna

megállapítani, hogy a sértetteknel keletkezett-e egyáltalán kár, és ha igen, az mivel állt okozati összefüggésben, annak bekövetkezte felróható-e a terheltnek.

A védő a 3/2009. számú BJE határozatra utalva sérelmezi, hogy az alapügy során nem vizsgálták a terhelt fizetési készségét és képességét, ugyanis ez - az egyébként szakértői kérdés tisztázása - nem mellőzhető.

A felülvizsgálati indítvány a 13 rendbeli sikkasztás büntettével kapcsolatosan vitatja, hogy az elkövetés tárgya a terheltre - annak ellenére, hogy számára idegen volt - rábízott dolog lett volna. Hivatkozása szerint mind az első-, mind a másodfokú bíróság a rábízás tekintetében a tényállást tévesen állapította meg, ugyanis a terhelt nem vett át a sértettektől gabonát, csupán az ellenérték kifizetését vállalta.

A jogtalan eltulajdonítással kapcsolatosan a védő arra hivatkozik, hogy „a jogtalan eltulajdonítás önmagában nem büntetőjogi tényállás” és ezért a Be. 2. § (4) bekezdése értelmében a terhelt magatartását „csak a jogtalan eltulajdonítás körében lehet vizsgálni, így törvényes vád hiányában” indítványozza a terhelt felmentését a 13 rendbeli sikkasztás büntette miatt emelt vád alól.

A felülvizsgálati indítvány szerint nem nyert kétséget kizáró módon bizonyítást, hogy a terhelt a rábízott terményeket eltulajdonította volna.

A sajátjakénti rendelkezéssel kapcsolatosan a védő arra hivatkozik, hogy ilyen magatartást a vádirat sem tartalmazott, ezért nem lett volna törvényes lehetőség a sikkasztás büntette tekintetében a bűnösség megállapítására sem.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1064/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartva a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A felülvizsgálati indítvány a tényállást és annak alapján a bűnösség megállapítását támadó részében törvényben kizárt, míg az eljárási szabálysértésre hivatkozó részében alaptalan.

A felülvizsgálati indítvány az alábbiak szerint nem alapos.

Az alapügyben eljáró bíróságok a terhelt bűnösségét 86 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdés I. fordulatába ütköző és részben az (5) bekezdés b), a (4) bekezdés b), a (3) bekezdés b) pontja, részben a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében állapították meg.

Mind az első-, mind a másodfokú bíróság részletesen feltárta és a tényállásban rögzítette a csalás valamennyi tényállási elemét, nevezetesen a jogtalan haszonszerzési célzatot, a sértettek megtévesztését és tévedésben tartását, valamint azt, hogy a terhelt cselekményeivel a sértetteknek kárt okozott.

A felülvizsgálati indítvány indokaival szemben az elsőfokú bíróság tényállása szó szerint rögzítette, hogy „A vádlott célja minden esetben jogtalan haszonszerzésre irányult.” (elsőfokú ítélet 8. oldal 5. bekezdés utolsó mondat).

Ezt meghaladóan a felülvizsgálati indítvány, bár felülvizsgálati okként a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját jelölte meg, nem a cselekmények téves minősítésére vagy a büntető anyagi jog egyéb szabályainak megsértésére hivatkozott, hanem a bűnösség megállapítását sérelmezte arra hivatkozással, hogy a csalás, illetve a sikkasztás törvényi tényállási elemei nem valósultak meg, de legalábbis az ítéleti tényállásban nem ismerhetőek fel.

A védő azonban a bűnösség megállapítását minden esetben a bíróság által megállapított tényállás támadásán keresztül sérelmezte, hivatkozott annak iratellenességére, téves következtetéseire, illetve felderítetlenségére.

Ez azonban a felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.

Felülvizsgálatnak ugyanis kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében tételesen felsorolt okok miatt van helye, és a felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdésére tekintettel a megállapított tényállás az irányadó, és az sem közvetlenül, sem közvetve – a bizonyítékok értékelésén keresztül – nem támadható.

Mindebből adódóan az ítélet jogkövetkeztetései is csak az alapügyben hozott jogerős ítéletben foglalt tényállás alapján vizsgálhatók. Ezért ettől eltérő tényeken alapuló anyagi jogi támadás a felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.

Az ügyben eljáró bíróságok ténybeli következtetéssel állapították meg és rögzítették, hogy a terheltet a cselekmények elkövetése során jogtalan haszonszerzési célzat motiválta, míg a megtévesztés, a kár okozása, továbbá a sikkasztás esetében a rábízás, az eltulajdonítás, sajátjakénti rendelkezés a tényállás részét képezi, következésképpen a Be. 423. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a felülvizsgálati indítvány e részében törvényben kizárt, ugyanis a sérelmezett bizonyítékok felülmérlegelésére sincs törvényes lehetőség.

A felülvizsgálati indítvány a továbbiakban a Be. 416. §-ának (1)

bekezdés c) pontja alapján - figyelemmel a Be. 373. §-ának (1) bekezdés I. c) pontjára - a törvényes vád hiányára utalva sérelmezte a jogerős határozatot.

A védő állítása szerint a jogtalan haszonszerzésre irányuló célzat tekintetében a nyomozás során nem folytattak le bizonyítást, így ez a törvényi tényállási elem még a vádiratban sem szerepel.

Ez a hivatkozás azonban nem alapos.

A Békéscsabai Városi Ügyészség 2011. október 26. napján kelt B.2043/2009/156-I. számú vádirata rögzíti, hogy „A vádlottnak már a szerződéskötéskor sem volt szándéka kifizetni a gabona vételárát, hanem tévedésbe ejtette a termelőket jogtalan haszonszerzés céljából azzal, hogy a szerződésben megjelölt határidőben fizet”.

Összességében tehát megállapítható, hogy a vádirat mind a csalás, mind a sikkasztás törvényi tényállási elemeit tartalmazta, és egyebekben is minden tekintetben megfelelt a Be. 2. § (2) bekezdésben írt törvényes vád követelményeinek.

Ezzel kapcsolatosan megjegyzi a Kúria, hogy a bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, és az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, ugyanis az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának megkérdőjelezését jelenti, amely felülvizsgálat alapját nem képezheti.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan, az indítványban nem kifogásolt eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. §-ának (4) bekezdésén, illetve a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, továbbá a Be. 418. § (3) bekezdésén és a 421. § (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. szeptember 16.

Dr. Akác Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnök
BÉ